

6
040714

M11
Verworpen na hoofdelijke
stemming (45-6 voor)

Motie Windmolens en Biomassa

Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 3 en 4 juli 2014

(voorjaarsnota)

constaterende dat

- windmolens volgens het CPB op Europese schaal gezien door het emissiehandelssysteem géén enkele CO₂-reductie oplevert. (1)
- volgens hetzelfde CPB het plaatsen van windmolens in Noord-Brabant "zinloos" is (uitspraak Annemarie Verrips, CPB, tijdens congres NLVOW, juni 2014)
- het CPB niet anders concluderen kan dan dat windenergie geen noemenswaardige verbetering van de luchtkwaliteit geeft
- biomassa volgens de laatste Amerikaanse onderzoeken, met data van 88 daar gevestigde biomassacentrales aangeven dat biomassa tenminste 800% vervuiler is dan gas en op vele fronten veel vuiler is dan kolenstook. (2)
- volgens hetzelfde rapport de CO₂-uitstoot van biomassa de helft hoger is dan die van kolen

overwegende dat

- alle kosten meegerekend op landelijk niveau, inclusief de wind op zee, de kostprijs van een ton ontweken CO₂ uitstoot met windenergie boven de 500 euro uitkomt (3)
- de rechten vervolgens veelal worden opgekocht door buitenlandse partijen tegen een koers van rond de 5 euro, waarmee vervolgens zeer vervuilende bruinkool verstookt kan worden (3)
- windmolens (nog) geen betaalbaar alternatief voor andere energievormen ten aanzien van verwarming of vervoer kunnen zijn en daarmee ook geen alternatief voor gas (4)
- windmolens derhalve slechts staan te draaien voor Europese afspraken, de portemonnee van de eigenaren en grondbezitters met enorme koopkrachtgevolgen voor de Nederlandse gezinnen, met mogelijk economische ontwrichting tot gevolg (3)
- tot bijna 200 meter hoge windmolens het landschap in zeer ernstige mate aantasten en met laag-frequent geluid, slagschaduw en geluidsoverlast de gezondheid van mens en dier schade toebrengt (5)
- warmte-kracht-koppeling uit het Energieakkoord duurzame groei is gehaald, terwijl dit systeem bij uitstek duurzaam is en bovendien per energie-eenheid een fractie kost van hetgeen windmolens moeten kosten (6)
- het Energieakkoord duurzame groei is geaccordeerd door veelal zakelijk belanghebbende partijen (7), op basis van foutieve aannames, waarbij de kosten van bijvoorbeeld windenergie volgens deskundigen een factor 10 tot 20 te laag zijn ingeschat (3)
- biomassa slechts op papier schoon is, maar in werkelijkheid voor het overgrote deel een verbranding van Amerikaans natuurbos betreft, die bovendien zeer vervuilend is (2)
- niemand zit te wachten op nóg vuilere energie dan met kolen gestookte
- zowel windenergie als biomassa financieel nooit subsidievrij zullen worden in een markt met een overvloed aan fossiele brandstoffen, daarmee verre van duurzaam zijn

roept het college op

- in overleg te treden met het Rijk en de Ipo, de toezeggingen omtrent het faciliteren van mogelijkheden tot het plaatsen van windmolens in te trekken totdat duidelijk is wat de werkelijke kosten, milieu- en klimaateffecten zijn en het nut van het plaatsen van windmolens voor het klimaat, milieu en energievoorziening aangetoond kan worden
- onderzoek te doen naar de daadwerkelijke ontwikkeling van de luchtkwaliteit in de directe omgeving van de Brabantse biomassacentrales
- in overleg treden met het Rijk om duurzame doelstellingen op andere wijze, zoals via warmte-kracht-koppeling en energiebesparing te kunnen realiseren

en gaat over tot de orde van de dag

PVV

Harry van den Berg

(1) <http://nlvow.nl/wp-content/uploads/2014/06/Persbericht-NLVOW-Windenergie-wie-betaalt-de-rekening.pdf>

(2) <http://www.notechmagazine.com/2014/04/how-biomass-energy-has-become-the-new-coal.html>

(3) zie onder

(4) <http://duurzaam-actueel.nl/co2-energieprofessor-maak-groen-gas-van-wind/>

(5)

[http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Wetenschappelijk/Rapporten/2014/januari/Windturbines invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden GGD Informatieblad medische milieukunde Update 2013](http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Wetenschappelijk/Rapporten/2014/januari/Windturbines_invloed_op_de_beleving_en_gezondheid_van_omwonenden_GGD_Informatieblad_medische_milieukunde_Update_2013)

(6)

[http://www.cogen.nl/fileadmin/cogen_nl_userfiles/Energiebeleid/VC EZ TK reactie SER EA 10 9 2013.pdf](http://www.cogen.nl/fileadmin/cogen_nl_userfiles/Energiebeleid/VC_EZ_TK_reactie_SER_EA_10_9_2013.pdf)

(7) Aedes, ANWB, Bouwend Nederland, Bovag, CNV, De Groene Zaak, De Natuur- en Milieufederaties, Deltalinqs, Duurzame Energiekoepel, e-Decentraal, Energie Nederland, EVO, Fietzersbond, FME-CWM, FNV, Formule E-team, Greenpeace, IPO, Klimaatverbond, LTO Nederland, Metaaluni, MHP, Milieudefensie, MKB Nederland, Natuur & Milieu, Nederland ICT, Nederland krijgt Nieuwe Energie, Netbeheer Nederland, NS, NVB, Pensioenfederatie, RAI Vereniging, Rijksoverheid, Stichting Zero Emissie Busvervoer, Transport & Logistiek Nederland, UNETO-VNI, Vastgoed Belang, VEMW, Verbond van Verzekeraars, VNA, VNCI, VNG, VNO-NCW, VNPI, Wereldnatuurfonds, Woonbond.

(3) Theo Wolters, via <http://climategate.nl/2013/10/07/astronomische-kosten-energieakkoord-verzwegen/> :

Sneuveld megalomaan windplan als eerste?

Het onlangs door de SER gesloten energieakkoord werd door de betrokken partijen als een grote prestatie geafficheerd, een prachtig poldercompromis.

Één partij was echter niet vertegenwoordigd en dat was de burger. En vreemd genoeg was er ook niemand van de aanwezigen op het idee gekomen om even uit te rekenen wat het glorieuze akkoord die burger zoal gaat kosten.

Kosten van wind

In het kader van een presentatie die ik onlangs voor de VVM mocht geven over windenergie, heb ik de windparagraaf uit het akkoord eens nagerekend. Ik kom uit op een totaalbedrag aan netto kosten (dus na aftrek van de baten) over de hele looptijd van het 8 GW windprogramma van minimaal 47 miljard (bijlage 1).

Dat betreft alleen de nieuw te bouwen parken, niet de al bestaande (2,5 GW).

Het totale windplan van 10,5 GW uit het energieakkoord komt op 55 miljard (bijlage 2)

Hierbij is geen rekening gehouden met inpassingsverliezen en andere indirecte maar reële kosten. Tel je die kosten van de 10,5 GW wind uit het akkoord er nog bij op, dan kom je op bijna 100 miljard (bijlage 3).

Dan hebben we nog geen prijs gehangen aan de honderdduizenden gedode vogels en vleermuizen, en de enorme aantasting van de mooiste Nederlandse landschappen.

Parallel aan mijn onderzoek bleken ook Fred Udo en Kees Le Pair met de materie bezig te zijn vanuit een andere invalshoek. Daaruit kwam heel nuttige informatie, hier kom ik later op terug.

Hoeveel is veel?

Door de eurocrisis zijn we wellicht immuun geraakt voor grote bedragen. Maar ik wil u erop wijzen dat we hier op een voor ons land historisch ongekende schaal van geldsmijterij uitgekomen zijn. Die 55 miljard voor 15 jaar windenergie is namelijk al bijna drie maal zoveel als de kosten van de Deltawerken, de Betuwelijn, de Hoge Snelheids Lijn, de Oosterscheldedam, de Noord-Zuid lijn, de Fyra en de Joint Strike Fighter bij elkaar!

(In miljarden euro's:)

5	Betuwelijn
4,5	JSF

4	Oosterscheldedam
3,5	HSL
3,0	Noord-Zuidlijn
1	Deltawerken
0.5	Fyra
21,5	Totaal (vgl. 55 tot 98 miljard voor windenergie in het energieakkoord)

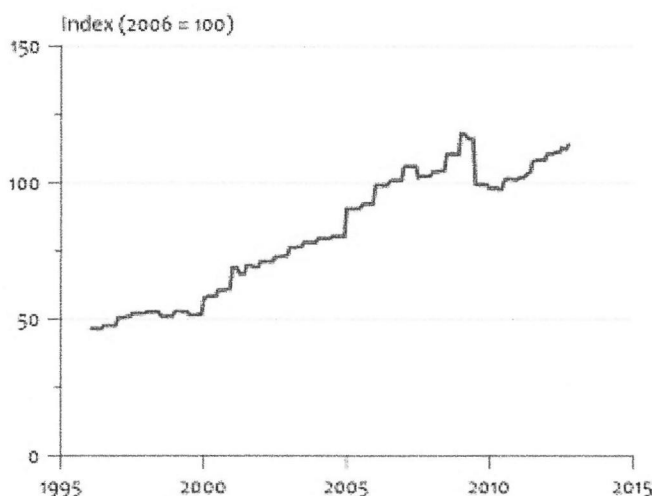
Middeninkomens

Maar dit keer komen de kosten niet uit de algemene middelen of aardgasbaten, maar zullen ze grotendeels worden verhaald op de gezinnen met een middeninkomen.

Want als je de tuinbouw en de industrie nóg meer vraagt voor energie gaan ze failliet of weg, en dan kunnen we hier in Nederland over tien jaar het licht wel uit doen. En voor zover ze wel meebetalen wordt dat uiteraard via prijsverhogingen toch weer aan u doorberekend.

Ook de laagste inkomens kunnen niet nóg hogere energiekosten opbrengen: die zijn al verdubbeld in de laatste tien jaar en vormen in de prachtwijken al veruit de grootste uitgavenpost.

Consumentenprijsindex (CPI) energie

Bron: CBS.

CBS/nov12/0554
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

Blijven maximaal 6 miljoen huishoudens over met een middeninkomen of hoger. Puur de netto minimale kosten van het windaandeel van het energieakkoord komen dan op €611 extra per jaar per gezin. Met de overige kosten erbij kom je op €1089 per jaar extra (bijlage 4).

Kosten per ton CO2 reductie

Bij de minimale kosten van 55 miljard en zonder inpassingsverliezen mee te rekenen kost een ton CO2 reductie via windenergie €213.

Inclusief inpassingsverliezen (€298/ton) en bij meerekenen van de extra kosten loopt dat op tot €524 per ton (bijlage 5).

De prijs van CO2 in het ETS (Europese emissie handelssysteem) ligt op het moment ergens in de buurt van €5.

De baten

De baten van dit project zijn uiterst dubieus: de 10,5 GW aan windenergie levert op papier een ca. 3 % verduurzaming van ons energiegebruik op (bijlage 6).

Maar in de praktijk wordt onze voor €200 tot ruim €500 per ton gereduceerde CO2 via het ETS voor ca €5 per ton opgekocht door Oost-Europese landen om er vervuilende bruinkoolcentrales mee te kunnen laten draaien.

Het netto resultaat van onze 100 miljard is dus: geen gram CO2 reductie.

Kosten van 14% duurzame energie

Maar dan zijn we er nog niet: de regering wil geen 3% maar 14 % duurzame energie. Ze zet zwaar in op wind omdat dat de "goedkoopste" vorm van verduurzamen zou zijn.

Nu echt even op een servetje:

Dat zou inhouden dat de rest van die 14% (per procent) aanzienlijk meer zou gaan kosten.

Maar zelfs bij dezelfde netto kosten per procent als windenergie, zou die 14% per gezin uitkomen op €2853 per jaar, oftewel €238 per maand (bijlage 7).

Nog te vermenigvuldigen met wat die andere duurzame bronnen duurder zouden uitpakken dan windenergie

Lever voor de 14% duurzame energie om te beginnen dus maar uw vakantiegeld in bij uw energiebedrijf, dan kijken we daarna wat er nog meer moet worden ingeleverd, wanneer de 3e generatie biobrandstofenergie aanmerkelijk duurder blijkt dan windenergie (waar ik gif op inneem).

Overigens is die 14% maar een tussenstation: na 2023 moet er van de regering snel doorgestoten worden naar méér dan 80% duurzame energie in 2050. Laat de rekenkamer daar ook meteen maar een kostenplaatje aan hangen. Zodat u weet wat u boven het hoofd hangt!

Op naar een nieuwe recessie

Deze enorme lastenverzwaring levert de burger niets op. Het geeft alleen de afsluiters van het energieakkoord een groen imago.

Uiteraard is dit veruit grootste project uit de geschiedenis van Nederland een hoeveelheid "business" die zijn weerga niet kent. Naast de grootste verdieners (Siemens en de andere turbineproducenten, en uiteraard de banken) zullen de grote installateurs en off-shore bedrijven tientallen miljarden opstrijken. Dat die rechtstreeks aan het besteedbaar inkomen van de burger zullen worden onttrokken wordt er niet bij verteld.

Dat dit een desastreuze klap wordt voor de economie laat zich raden.

Doelmatigheidsonderzoek

Aan de doelmatigheid van de uitgaven voor de JSF (een schamele 4,5 miljard) worden al jarenlang talloze onderzoeken gewijd. Maar de doelmatigheid van de besteding van dit tien tot twintig maal grotere bedrag aan vogelversnipperaars lijkt niet onderzocht te hoeven worden...

Het recente parlementaire onderzoek naar effectiviteit van klimaat- en energiebeleid concludeerde dat het wel vreemd was dat er al sinds 2005 niet meer gekeken was naar de doelmatigheid van die bestedingen, en had als aanbeveling om de periode van 2005 tot 2012 toch eens onder de loop te leggen.

Dat vinden wij een uitstekende suggestie, want dan komt de periode Cramer eindelijk eens in de schijnwerpers. Daar willen wij met veel plezier een bijdrage aan leveren!

Maar waarom staat er nergens dat het wellicht raadzamer is om juist voorafgaand aan de uitgaven een kosten-baten analyse te doen? Vooral als het om een bedrag gaat ter grootte van een derde van de landsbegroting, lijkt me dat niet echt een overbodige zaak!

En waarom horen we de rekenkamer niet over deze extreme uitgaven waar geen aantoonbare baten tegenover staan? Zucht die wellicht al veel te lang onder haar PvdA leiding?

Dubieuze rol van EIB en ECN

Overigens bleek uit onderzoek van Fred Udo dat er wel degelijk opdracht is gegeven tot een onderzoek naar de financiële gevolgen van het energieakkoord: "Het ministerie van BZK heeft het EIB op verzoek van de SER gevraagd om de maatregelen in het SER Energieakkoord te analyseren op hun economische doorwerking."

In dit rapport komt EIB (op grond van een ECN rapport) echter tot veel lagere bedragen: de 8GW aan extra windcapaciteit komt totaal op krap 8 miljard (4,1 + 3,7).

Tabel 1 Directe investeringen ten gevolge van het Energieakkoord, 2013-2020
(cumulatief, € miljard)

Investerings in	Investering
Gebouwde omgeving	3,3-7,9
- waarvan Stroomversnelling	1,8
- waarvan Huurconvenant	0,9-3,5
- waarvan Koopsector (voorlichting en bewustwording)	0,4
- waarvan Wet Milieubeheer (WM) utiliteitsbouw	0,2-2,2
Hernieuwbare energie (subsidie, SDE+)	9,5
- waarvan zon	1,7
- waarvan wind op land	4,1
- waarvan wind op zee	3,7
Industrie installaties (WM) + Landbouw	0,2-0,3
Totaal	13,0-17,7

Investerings in miljard € excl. BTW, prijzen 2013, cumulatief over de periode 2013-2020

Bron: ECN, EIB bewerking

Dat is nog steeds het allerduurste project uit de geschiedenis van Nederland, maar wel 85% minder astronomisch megalomaan dan uit mijn berekeningen blijkt. Hoe kan dat nu?

Navraag bij de opstellers levert een ontnuchterende conclusie op: men heeft voor wind om onverklaarbare redenen alleen de investeringen van 2013 tot 2020 in rekening gebracht. Die omvatten slechts ca 1/4 van het totaal.

Daarnaast heeft men met een 25% kostendaling t.o.v. vandaag gerekend, en zijn de elektriciteitsleidingen naar de windparken op zee niet meegerekend. Nu stijgen de kosten van windenergie de laatste tien jaar alleen maar (ca 40% per 5 jaar) en kost een aansluiting van een windpark op zee ca 1/3 van de parkkosten.

Als je de toekomstige investeringen en de stroomkabels meerekent, en uitgaat van gelijkblijvende prijzen (dus niet van de waarschijnlijke stijging of onwaarschijnlijke daling) kom je in plaats van op 8 miljard uit op 49 miljard (zie bijlage 8). Dat ligt nét iets boven mijn berekening in bijlage 1, en is zes maal zoveel als het EIB / ECN rapport ons wil doen geloven.

Aangezien het de opdracht was om de financiële consequenties van het (gehele) energie akkoord door te rekenen zijn de getallen in dit rapport dus volstrekt onjuist.